

GP 1978-10-13

Krigsförband m/78:

Kustartillerister med förmåga att snabbt spärra hamninlopp

Kustartilleriförsvarets rörliga spärrförband — som under de senaste åren utvecklats till en lika flexibel som exklusiv taktisk styrka— fick ta emot de tuffaste stötarna när försvarsområdesbefälhavaren, överste Kjell Werner, genomförde sina krigsförbandsövningar i Göteborgs norra skärgård. Spärrförbanden som till sitt förfogande har robotbatterier och minspärrtroppar är specialister på snabba omgrupperingar främst för att

i känsliga lägen komplettera de fasta artilleri- och minförbandet och särskilt i viktiga hamninlopp ge försvaret ökat djup.

Vid det här tillfället gällde att förhindra fiendens framträngande mellan två strategiskt viktiga öar och då främst bekämpa trupptransport-och landstigningsfartyg.

Förutsättningen för övningen var att Stormakterna Gul och Grön befann sig i krig med varandra sedan slutet av september och att den svenska regeringen beslutat om allmän mobilisering samtidigt som man förklarat att vårt land var neutralt.

Täpp igen hamninloppen!

Denna andhämtningspaus användes till intensivt utbildningsarbete, varvid chefen för KA 4, överste Lars Ahlström, främst inriktade sina ambitioner till att kontrollera de olika förbandens stridsmoral och övriga kvaliteter.

Under detta skede uppträdde längs västkusten smärre fartygsförband av icke identifierat slag, men snart stod det klart att stormakten Gul, som redan ockuperat Danmark och trängt fram mot vitala områden i Norge, genom luftland-sättningar, kupp- och flygattackfall mer och mer inriktade sig på att öppna det göteborgska skärgårdsförsvaret och försäkra sig om tillgången av Göteborgs hamn.

De svenska arméförbanden befann sig om uppmarsch mot de viktigaste av västkustens tilltänkta invasionsområden samtidigt som överste Werner bestämmer sig för att täppa till de för stormaktens fortsatta stridsförhandlingar nödvändiga hamninloppen.

Fyra omgrupperingar

Under utbildningstiden - som inleddes med en mobiliseringsövning - hade det rörliga spärrförbandet omgrupperats inte mindre än tre gånger. Och på måndagseftermiddagen - då sålunda krigstillstånd rådde - var det ånyo dags att kl. 16.30 höja marschberedskapen. Tre timmar senare kom den definitiva ordern och ytterligare tre timmar därefter var de första rekognoceringsgrupperna på plats för att förbereda landstigningen och framförallt kontrollera att fienden ännu inte besatt öarna eller där kunnat inrätta försåt eller landmineringar.

Strax efter midnatt var omgrupperingen framgångsrikt slutförd och robotbatteriet klart att avfyra sina första robotar som har ett verk-

ningsområde av 800-3.000 meter och där varje enskild projektil i händelse av träff har samma verkningsgrad som en konventionell 15-centimeters granat!

Blott en timmes sömn

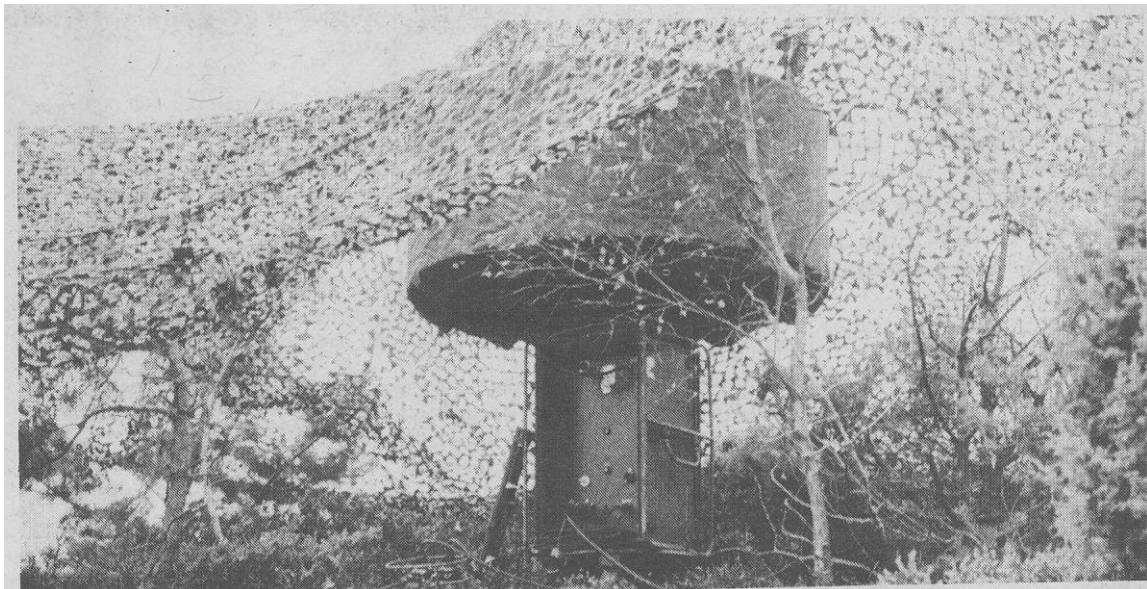
- Trots att vi under de senaste 40 timmarna i genomsnitt endast fått en enda timmes sömn är förbandet ännu mycket

Robotskytten Sten-Olof Svensson och gruppchefen Märten Andersson, vars ovanliga klädsel beror på att han trillade i havet under natten.

effektivt, även om det betydde stora svårigheter att få iland allt materiel i nattens djupa mörker, berättar den ställföreträdande förbandschefen. I ett förband av den här karaktären är alla verkligen beroende av att varje man ansvarar för sina prylar och sitt arbete. Vi har inte några som helst reserver och varje länk i kedjan är sålunda lika betydelsefull.

Spärrförbanden har till sitt förfogande större och mindre transportbåtar samt en större minarbetsbåt. Man var färdiga att lägga ut en kontrollerbar mineringslinje tvärs över hamninloppet på morgonen efter landstigningen.

Rörliga spärrförbandets närspaningsradar - bra kamouflerad med hjälp av tillgänglig terräng och maskeringsnät (Foto: Bengt Lundberg)

Imponerande "motståndare"

Förutom de olika robotgrupperna med sina avskjutningsramper, minspärrtropparna har man stab och tross till förfogande, och man skall åtminstone under de första dygnet vara självförsörjande när det gäller såväl materiel som förplägnad och även klara sjukvården med därtill hörande operationer. Närspaningsradar, strålkastare och granatgevär - för skydd av mineringen- hörde också till den materiella utrustningen.

Det fältmässiga uppträdandet tycktes föredömligt och trots att de flesta av förbandsmedlemmarna måste vara slitna höll man styvt på den personliga utrustningen liksom på kamouflagedisciplinen. Posterna hade inte särskilt svårt för att förbli alerta, då man hade upprepade indikationer på att öarna var utsatta för spaningsraider.

Den i övningen insatta B-styrkan utgjordes av ett luftlandsättningskompani från Karlsborg och en reducerad jägarskvadron från Skövde - alltså soldater med specialutbildning att utan större ovationer effektivt agera dolt i terrängen - så man förstod at, kustartilleristerna som i detta skede inte förstärkts med några markstridsplutoner hade all anledning att vara på sin vakt.

"Med kniven på strupen"

- Det kan kännas litet hårt för ett spärrförband som redan utsatts för kraftiga påfrestningar att dessutom ständigt tvingas arbeta med kniven på strupen, men det är nödvändigt att försöka göra de här övningarna så realistiska som möjligt, sade överste Werner.
- Hela programmet med krigsförbandsövningar är numera så kraftigt reducerat att vi knappt har möjlighet att öva en fjärdedel av de aktuella styrkorna. Vi måste sålunda utnyttja alla möjligheter för att våra ansträngningar skall bli så meningsfulla som möjligt.
- Det som jag upplevde som mest positivt var att det rådde en härlig förbandsanda i såväl det fasta artilleriförband som det spärrförband som nu samövades. Trots att det gått många år sedan soldaterna träffades fanns det en anda av glatt återseende som endast kunde betyda att man bestämt sig för att använda övningen på rätt sätt!

LENNART CRUSNER